

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 5 maj 2023

Saken

Omställningsstudiestöd; utbildning

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 47 § andra stycket i lagen om omställningsstudiestöd inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om omställningsstudiestöd för studier på utbildningen Kvalificerad djurvårdare, nivå 2, distans, under perioden den 1 augusti 2023 – 10 februari 2024.

CSN beslutade att NN inte får omställningsstudiestöd för studier vid FagSenteret, Djurvårdare Nivå 2 med motiveringen att utlandsstudier inte ger rätt till omställningsstudiestöd.

NN överklagade beslutet och anförde bland annat följande. Det är ett felaktigt antagande att ansökan gäller utlandsstudier. Hon studerar i Sverige med praktik och utbildning förlagd i Göteborg och undervisningen sker på svenska. Vidare så är det hennes omställningsorganisation, Trygghetsrådet, som har köp in hennes utbildning.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet.

CSN inkom därefter, genom dess rättsavdelning, på nämndens begäran med ett yttrande och anförde i huvudsak följande. Enbart utbildning som lämnas vid en läroanstalt i Sverige eller hos en annan utbildningsanordnare i landet ger rätt till omställningsstudiestöd. Omställningsstudiestöd kan således inte lämnas för studier som i studiestödsrättslig mening definieras som utlandsstudier. NN ska läsa en utbildning som ges på distans av en norsk skola. Annat har inte framkommit i utredningen än att NN också är antagen vid den norska skolan. Det är således fråga om utlandsstudier enligt 3 kap. 20 § studiestödsförordningen, och inte om studier i

Sverige. Att det är NN:s omställningsorganisation som finansierar utbildningen medför ingen annan bedömning. Detta innebär att omställningsstudiestöd inte kan beviljas för den sökta utbildningen. CSN anser därför att överklagandet bör avslås.

NN har fått möjlighet att lämna synpunkter på CSN:s yttrande och har därefter anfört följande. Innan hon ansökte om omställningsstudiestöd sökte hon information hos CSN angående vilka utbildningar som ger rätt till omställningsstudiestöd. Under punkten distansstudier står följande att läsa: *"Du kan få studiemedel för distansstudier. Då gäller samma regler som för vanliga studier."* På samma sida under rubriken utländska utbildningar står följande att läsa: *"För utländska utbildningar beror kraven på vilken nivå utbildningen är på. Du kan bara få studiemedel för en utbildning utomlands om motsvarande utbildning ger rätt till studiemedel i Sverige."* Inte någonstans på CSN:s hemsida står det att man inte har rätt till omställningsstudiestöd för en utländsk utbildning. När hon tar detta i beaktande tillsammans med det hon tidigare anförde i sin överklagan; att hon är antagen på en distansutbildning där utbildningen är på svenska, att huvudläraren är en svensk veterinär som är utbildad vid SLU i Uppsala, att den praktiska delen av utbildningen är förlagd i Göteborg och praktiken är förlagd i Sverige samt att hennes omställningsorganisation finansierar utbildningen, gör detta sammantaget att hon blev förvånad då hon fick avslag på sin ansökan.

Av FagSenterets webbplats framgår att lärosätet är beläget i Norge,

Författningsbestämmelser

Enligt 5 § lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd avses i lagen med annan utbildningsanordnare en fysisk eller juridisk person som anordnar utbildning som finansierar av en omställningsorganisation.

Av 13 § första stycket lagen om omställningsstöd följer att omställningsstudiestöd får lämnas för utbildning vid en läroanstalt i Sverige och hos annan utbildningssamordnare i landet.

I 11 § förordningen (2022:857) om omställningsstudiestöd anges följande. Av 13 § första stycket lagen om omställningsstudiestöd framgår att omställningsstudiestöd får lämnas för studier i Sverige. Med studier i Sverige avses studier som inte kan anses vara utlandsstudier enligt 3 kap. 20 § studiestödsförordningen (2000:655).

I 3 kap. 20 § studiestödsförordningen anges följande. Studier som bedrivs utanför Sverige ska anses vara utlandsstudier oavsett om den studerade är antagen vid en läroanstalt utomlands eller i Sverige. Distansstudier ska anses vara utlandsstudier om den studerade är antagen vid en läroanstalt utomlands.

Överklagandenämndens bedömning

Som framgår av de ovan redovisade författningarna får omställningsstudiestöd enbart lämnas för studier i Sverige. Frågan i ärendet är därmed om NN:s studier är utlandsstudier eller studier i Sverige.

I prop. 2021/22:176 s.189 anges bland annat följande. "Utlandsstudier bör inte ge möjlighet till omställningsstudiestöd. Med utlandsstudier menas sådana studier som anges i 3 kap. 20 § studiestödsförordningen, dvs. Studier som bedrivs utanför Sverige oavsett om den studerade är antagen till studier vid en läroanstalt i Sverige eller utomlands. Distansstudier anses vara utlandsstudier om den studerade är antagen vid en läroanstalt utomlands, men anses vara studier i Sverige om studierna bedrivs vid en svensk läroanstalt. Som CSN konstaterar innebär detta att distansstudier anses vara studier i Sverige om den studerande är antagen vid en läroanstalt i Sverige oavsett om studierna bedrivs i Sverige eller utomlands.."

I nämnda proposition uttalar regeringen även följande, s. 191. " Sammanfattningsvis föreslår regeringen att studier utomlands inte bör ge möjlighet till omställningsstudiestöd. Det beror framför allt på att riskerna för missbruk av systemet bedöms högre vid studier utomlands, men även på att utlandsstudier inte med samma tydlighet har en koppling till den svenska arbetsmarknaden som studier i Sverige. Därutöver anser regeringen att om utlandsstudier skulle ge rätt till omställningsstudiestöd så skulle det komplicera den redan omfattande prövningen och beräkningen av stödet ytterligare. Det finns ändå generösa möjligheter att studera i utlandet med hjälp av det ordinarie studiestödssystemet. Regeringen anser alltså att undantaget för utlandsstudier bör vara en del av omställningsstudiestödet. "

Överklagandenämnden konstaterar inledningsvis att Fagsentret är ett lärosäte i Norge. Annat har inte framkommit än att NN är antagen till distansstudier vid det norska lärosätet. Av 3 kap. 20 § studiestödsförordningen följer att studierna därmed är att betrakta som utlandsstudier. Den omständighet att det är NN:s omställningsorganisation som finansierar utbildningen föranleder ingen annan bedömning. NN studier är således, i studiestödsrättslig mening, utlandsstudier och ger därför inte rätt till omställningsstudiestöd. Överklagandet ska därför avslås.

Robert Dalman

Anders Karlsson

Beslutet har fattats av Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna Olof Edling, Staffan Ingmanson, Gunilla Lavås, Jessica Levin, Jonathan Sjölander och Helena Söderberg.

Föredragande: Anders Karlsson
Kopia till: CSN och CSN:s Rättsavdelning